

«Πρόγραμμα ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων και κοινωνικοποίησης»

Παπαδημητρακοπούλου Ευγενία

Κοινωνικές δεξιότητες

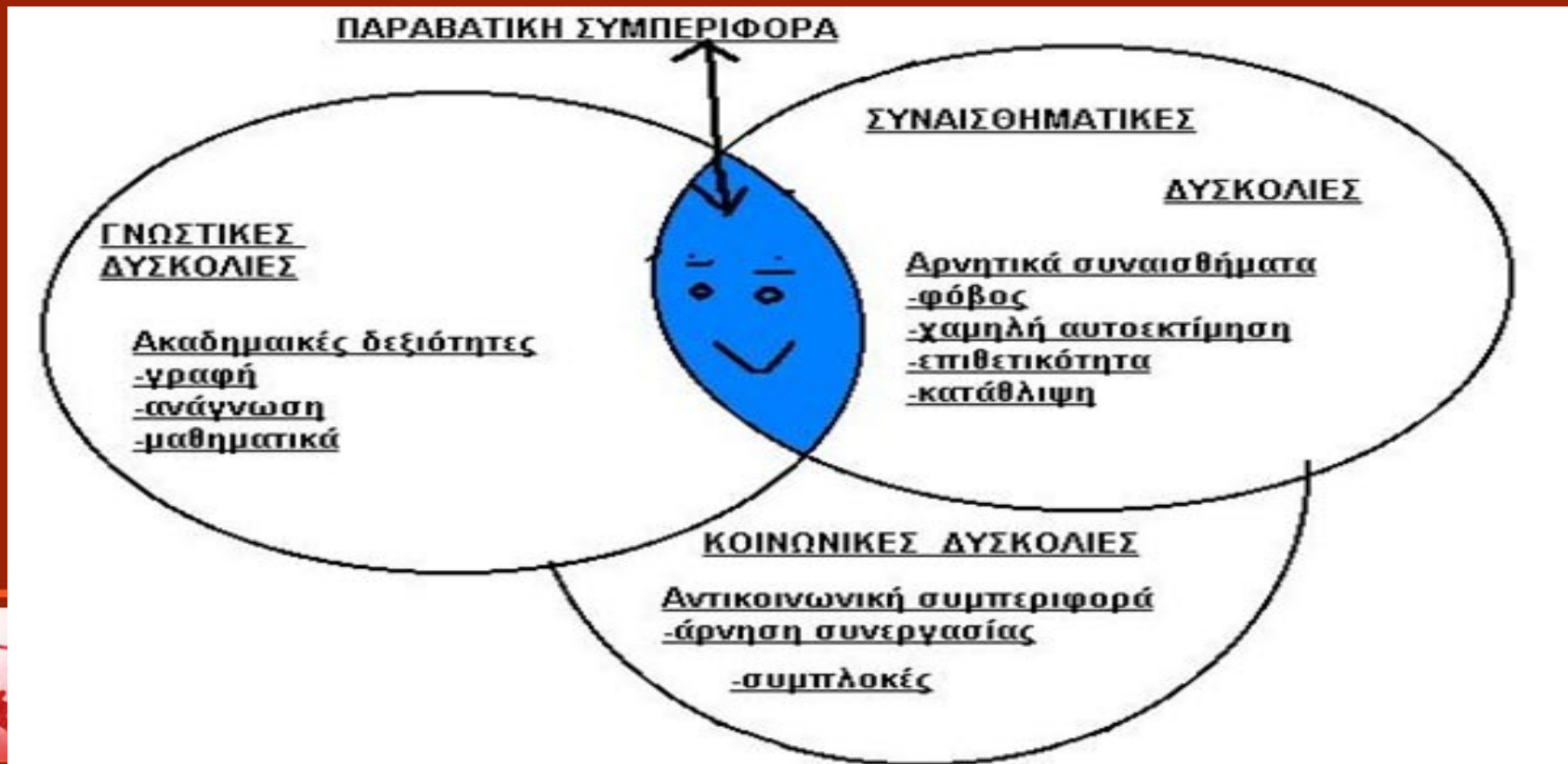
«Απαραίτητες δεξιότητες για αποτελεσματική επικοινωνία, προφορική και μη, με άλλους ανθρώπους, η οποία οδηγεί στη διευκόλυνση καθιέρωσης σχέσεων, στη συμμετοχή σε μικρές και μεγάλες ομάδες, στην ακριβή έκφραση απόψεων και ιδεών, στην ικανότητα απόδοσης και λήψης ανατροφοδότησης, κ.α.»

Brooks, 1984

Σημεία αναφοράς

- Η αλληλεπίδραση
- Τα ατομικά χαρακτηριστικά, η οικογένεια και το σχολείο
- Οι έρευνες
- Η έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων

■ Το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Βασικές παραδοχές:

- Η κοινωνική επικοινωνία είναι μια δυναμική και αμοιβαία σχέση που βασίζεται σε αμοιβαία κατανόηση, ευχαρίστηση και ωφέλεια.
- Οι διαταραχές στην κοινωνική αλληλεπίδραση σχετίζονται με δυσκολίες στον γνωστικό τομέα.
- Η ενεργητική εμπλοκή του μαθητή σε καθημερινές-φυσικές κοινωνικές καταστάσεις προωθεί την κοινωνική αλληλεπίδραση.
- Η κάθε στιγμή αποτελεί ευκαιρία για ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων επικοινωνίας.

- Η αξιολόγηση των κοινωνικών δεξιοτήτων

Συνέντευξη

Παρατήρηση

Άμεση δοκιμασία

Προγενόμενα

■ 1 Οικοδόμηση θετικού ψυχολογικού κλίματος

- Βλεμματική επαφή
- Εμπαθητική ακρόαση
- Ειλικρίνεια στη σχέση με τους μαθητές
- Συζήτηση με τους μαθητές
- Ο τόνος της φωνής
- Διάθεση χρόνου για συζήτηση
- Θετικές ενισχύσεις Οικοδόμηση αυτορρύθμισης
- Οριοθέτηση με σταθερές αντιδράσεις
- Ως ένα βαθμό πρωτοβουλίες στους μαθητές
- Έμφαση στα θετικά στοιχεία των μαθητών
- Ενσυναίσθηση
- Εναλλακτικές διδακτικές στρατηγικές και τεχνικές
- Δραματουργικά στοιχεία στη διδασκαλία

■ 2 Κίνητρα και επιβράβευση

Άδεια χαλάρωσης

Ζητώ άδεια να αποχωρήσω από την τάξη για
..... λεπτά με σκοπό να ηρεμήσω και να
επιστρέψω αμέσως στην τάξη.

■ 3 Κοινωνιόγραμμα

Όνομα και επώνυμο μαθητή

.....

1η ερώτηση

Με ποιον συμμαθητή ή συμμαθήτριά σου θα ήθελες να καθίσεις μαζί στο ίδιο θρανίο;

(Μπορείς να γράψεις μέχρι τρεις προτιμήσεις)

1.
2.
3.

2η ερώτηση

Με ποιον συμμαθητή ή συμμαθήτριά σου δεν θα ήθελες να καθίσεις μαζί στο ίδιο θρανίο;

(Μπορείς να γράψεις μέχρι τρία ονόματα.)

1.
2.
3.

Εναλλακτικά: Οι μαθητές «ταξινομούν» ο ένας τον άλλο σύμφωνα με ένα κριτήριο (π.χ. αν είναι ομιλητικός, αν είναι ευχάριστος, αν είναι συμπαίκτης σε ένα παιχνίδι κ.α.)

■ 4 Διαχείριση διαλείμματος

Δημιουργική απασχόληση των παιδιών:

□ Επιτραπέζια και επιδαπέδια παιχνίδια

- Μουσική στα διαλείμματα.
- Λειτουργία σχολικού ραδιόφωνου από μαθητές κατά τα διαλείμματα.
- Κατασκευή παιχνιδιών στον εξωτερικό χώρο (φιδάκι, βασιλιάς), τοποθέτηση τραπεζιών και καθισμάτων.
- Διοργάνωση ομαδικών παιχνιδιών.
- Κουτί «επικοινωνίας»

■ 5 Αξιοποίηση σχολικής βιβλιοθήκης

- Διαμόρφωση-στόλισμα του χώρου.
- Επισκέψεις όλων των μαθητών της τάξης.

■ 6 Εμπλοκή γονέων

Οι γονείς αναμένεται:

- να εμπλακούν σε δραστηριότητες του σχολείου
- να λάβουν μέρος σε διαδικασίες αξιολόγησης που αφορούν θέματα άμεσης επίδρασης στην ανάπτυξη κοινωνικοποίησης του παιδιού τους.

Το πρόγραμμα μπορεί να αφορά όλους τους μαθητές, η έμφαση ωστόσο δίνεται στο μαθητή που έχει έλλειμμα κοινωνικών δεξιοτήτων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Προγενόμενα

- 1 Θετικό ψυχολογικό κλίμα
- 2 Κίνητρα και επιβράβευση
- 3 Κοινωνιόγραμμα
- 4 Διαχείριση διαλείμματος
- 5 Αξιοποίηση σχολικής βιβλιοθήκης
- 6 Εμπλοκή γονέων

Α΄ ΜΕΡΟΣ ΠΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Μακροπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να αναπτύξουν τις στοιχειώδεις κοινωνικές σχέσεις.

Βραχυπρόθεσμοι στόχοι

- 1ος Να παρουσιάζουν καλή εικόνα του εαυτού τους προς τα έξω
- 2ος: Να απευθύνουν το λόγο στους συμμαθητές τους ή στους ενήλικες με αποδεκτό τρόπο
- 3ος: Οι μαθητές να μοιράζονται
- 4ος: Οι μαθητές να ακολουθούν οδηγίες ή να δίνουν οδηγίες
- 5ος: Οι μαθητές να περιμένουν τη σειρά τους για να μιλήσουν ή να παίξουν
- 6ος: Οι μαθητές να συζητούν
- 7ος: Οι μαθητές να χρησιμοποιούν διαφορετικούς κοινωνικούς κανόνες σε διαφορετικές κοινωνικές καταστάσεις
- 8ος: Οι μαθητές να σεβονται τους ιδιωτικούς χώρους των άλλων

Β΄ ΜΕΡΟΣ ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Μακροπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να αναπτύξουν επαρκείς κοινωνικές σχέσεις

Α΄ Περιοχή: Συναίσθημα & Αισθήματα Βραχυπρόθεσμοι στόχοι

- 1ος: Οι μαθητές να αναγνωρίσουν και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους
- 2ος: Οι μαθητές να αντιμετωπίσουν έντονα συναισθήματα
- 3ος: Οι μαθητές να επιλύουν τις διαφωνίες τους με ηρεμία
- 4ος: Οι μαθητές να καταλάβουν ότι κάποτε όλοι χάνουν και η ήττα τότε είναι φυσιολογικό να νιώθουν πόνο, θλίψη, στενοχώρια

Β΄ Περιοχή: Οι μαθητές και οι σημαντικοί «άλλοι» Βραχυπρόθεσμοι στόχοι:

- 1ος: Οι μαθητές να αναγνωρίσουν ότι ο καθένας τους είναι ένας ξεχωριστός άνθρωπος
- 2ος: Οι μαθητές να ενισχύσουν την αυτο-εκτίμησή τους
- 3ος: Οι μαθητές να καταλάβουν ποιοι είναι οι ξεχωριστοί άνθρωποι στη ζωή τους
- 4ος: Οι μαθητές να καταλάβουν το ρόλο τους στην οικογένεια και στις άλλες σχέσεις
- 5ος: Οι μαθητές να συνεργάζονται

Γ΄ Ενότητα: Οι μαθητές και οι «άλλοι» Βραχυπρόθεσμοι στόχοι:

- 1ος: Οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους από διαφορετικές φυλές και έθνη
- 2ος: Οι μαθητές να καταλάβουν πόσο σημαντικό είναι για όλους τους ανθρώπους να έχουν φίλους
- 3ος: Οι μαθητές να δημιουργούν, να διαλύουν, να διατηρούν σχέσεις
- 4ος: Οι μαθητές να διαπιστώσουν ποια δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες και να βρουν με ποιους τρόπους μπορούν να τους βοηθήσουν

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

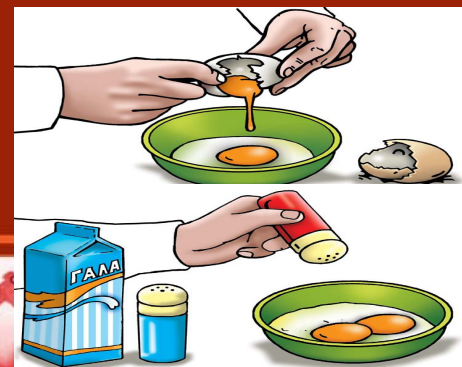
Μακροπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να
αναπτύξουν τις στοιχειώδεις κοινωνικές
δεξιότητες

1^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Να παρουσιάζουν καλή εικόνα του εαυτού τους προς τα έξω

Δραστηριότητες:

- 1 Φροντίζουν την καθαριότητα και υγιεινή των χεριών τους, των δοντιών τους σε πρόγραμμα άσκησης στο σχολείο.
- 2 Ζωγραφίζουν χωρίς να λερώνουν τα ρούχα τους από τις μπογιές.
- 3 Δραματοποιούν συνθήκη στην οποία τηρούν τους κανόνες φαγητού ή τις συνθήκες προετοιμασίας του φαγητού.

2ος βραχυπρόθεσμος στόχος: Να απευθύνουν το λόγο στους συμμαθητές τους ή στους ενήλικες με αποδεκτό τρόπο

Δραστηριότητες:

- 1 Σε ομάδες των δύο ασκούνται να απευθύνουν το λόγο ο ένας στον άλλο με δραματουργικό τρόπο.
- 2 Καταγράφουν σε φύλλο αυτοαξιολόγησης εάν τα κατάφεραν ή όχι.
- 3 Μαγνητοφωνούνται μαθητές που απευθύνονται ο ένας στον άλλο και στη συνέχεια γίνεται σχετική συζήτηση.
- 4 Βιντεοσκόπηση των μαθητών. Εντοπίζονται ομοιότητες ή διαφορές των δύο περιστάσεων.

5 Εντοπίζονται σε κείμενα τα σημεία που δυο πρόσωπα απευθύνουν το λόγο ο ένας στον άλλο και η διαδικασία γίνεται με αποδεκτό τρόπο ή όχι.

6 Σε φύλλο εργασίας απεικονίζονται δύο πρόσωπα που απευθύνονται ο ένας στον άλλο. Οι μαθητές συμπληρώνουν γραπτά τα λόγια τους.

7 Δίνονται παραδείγματα και αντιπαραδείγματα.
Εντοπίζονται δηλαδή σε μαγνητοφώνηση, σε βιντεοσκόπηση, σε κείμενα, κ.α. ενδεικτικές και μη περιστάσεις αλληλεπίδρασης.
Ακολουθούν παρατηρήσεις και σχόλια.

8 Στο κυλικείο οι μαθητές εφαρμόζουν τη συμπεριφορά.

Στο φύλλο αυτοαξιολόγησής τους καταγράφουν τα αποτελέσματα.

9 Ανάλογα με το κυλικείο εφαρμόζουν τη συμπεριφορά στο ζαχαροπλαστείο της γειτονιάς και καταγράφουν στο φύλλο αυτοαξιολόγησης τις επιδόσεις τους.

10 Παίζουν με τα αδέρφια τους και με τους γονείς τους το παιχνίδι «Απευθύνω το λόγο».

1. Μίλησα στον υπάλληλο του κυλικείου με το σωστό τρόπο;

ΠΟΛΥ

ΛΙΓΟ

ΚΑΘΟΛΟΥ

1. Ποια σημεία δεν εφάρμοσα;

-
-
-
-

2. Ποια σημεία θα πρέπει να βελτιώσω;

-
-
-
-

1. Μίλησα στον υπάλληλο του ζαχαροπλαστείου με το σωστό τρόπο;

ΠΟΛΥ

ΛΙΓΟ

ΚΑΘΟΛΟΥ

1. Ποια σημεία δεν εφάρμοσα;

-
-
-
-

2. Ποια σημεία θα πρέπει να βελτιώσω;

-
-
-
-

11 Στο μάθημα της «Γλώσσας» συμπληρώνουν φύλλο εργασίας που τους ζητά να γράψουν:

«Πού τηλεφωνεί και τι λέει ο μαθητής σε κάθε περίπτωση;»

Blank purple writing area for the first scenario.

Blank purple writing area for the second scenario.

Blank purple writing area for the third scenario.

Blank purple writing area for the fourth scenario.

Blank purple writing area for the fifth scenario.

3ος βραχυπρόθεσμος στόχος: Να μοιράζονται

Δραστηριότητες:

- 1 Εμπλέκονται σε επιτραπέζια παιχνίδια που απαιτούν συνεργασία και μοιρασιά.
- 2 Κατά εταιρικά ζεύγη παίζουν το παιχνίδι «πάρε-δώσε».
- 3 Μοιράζονται το φαγητό αρχικά του ενός και στη συνέχεια το φαγητό του άλλου.

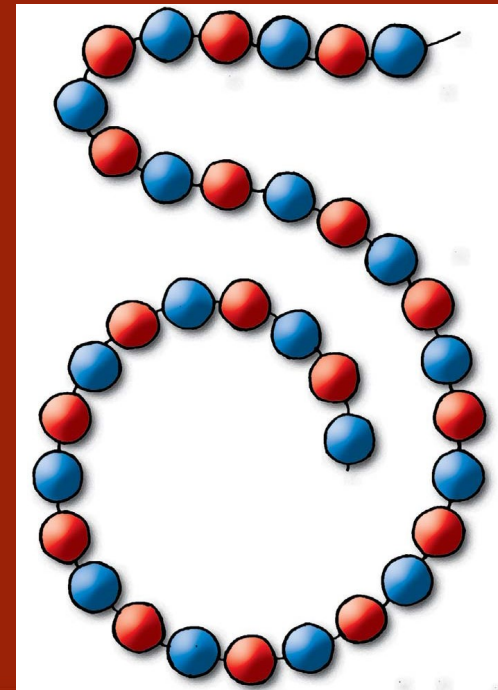
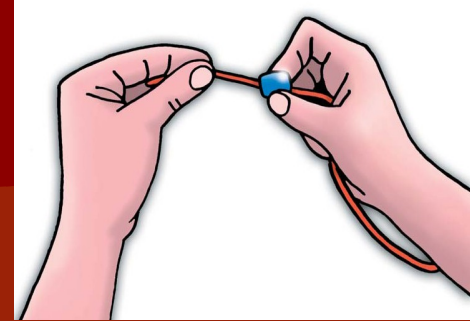
4 Σε ζευγάρια παίζουν παιχνίδια που απαιτούν συνεργασία ή μοιρασιά.

4ος βραχυπρόθεσμος στόχος : Να ακολουθούν ή να δίνουν οδηγίες

Δραστηριότητες:

- 1 Σε παιχνίδι οπτικοκινητικού συντονισμού όπως «περνάμε χάντρες στο κορδόνι», ο ένας δίνει οδηγίες και ο άλλος εκτελεί. Στη συνέχεια οι ρόλοι αντιστρέφονται.
- 2 Ανάλογα και στο φωτοτυπικό μηχάνημα. Ο ένας μαθητής δίνει τις οδηγίες και ο άλλος βγάζει φωτοτυπίες. Οι ρόλοι και πάλι αντιστρέφονται.

^{5ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Να περιμένουν τη σειρά τους για να μιλήσουν ή να παίξουν

Δραστηριότητες:

1 Ο εκπαιδευτικός μαθαίνει σε ζεύγη μαθητών να μιλάνε και να σταματάνε μετά από μία με δυο προτάσεις για να δίνουν τη δυνατότητα και στο συνομιλητή να μιλήσει. Χρησιμοποιεί προφορική ή οπτική προτροπή: π.χ. κρατάει ένα χαρτόνι και το σηκώνει μπροστά στον ένα μαθητή όταν πρέπει να μιλά.

2 Μαθαίνουν να περιμένουν τη σειρά τους για να ρίξουν ο καθένας την μπάλα στην μπασκέτα. Ο εκπαιδευτικός προσθέτει σχετικές νύξεις για να βοηθήσει τους μαθητές να καταλάβουν.

3 Περιμένουν τη σειρά τους σε ομαδικό παιχνίδι (π.χ. παιχνίδι του τύπου περνά-περνά ή μέλισσα, ή μπόουλινγκ). Ο εκπαιδευτικός ζωγραφίζει κύκλους στο δάπεδο για να ξέρει κάθε μαθητής πού να σταθεί και να μάθει να περιμένει τη σειρά του.

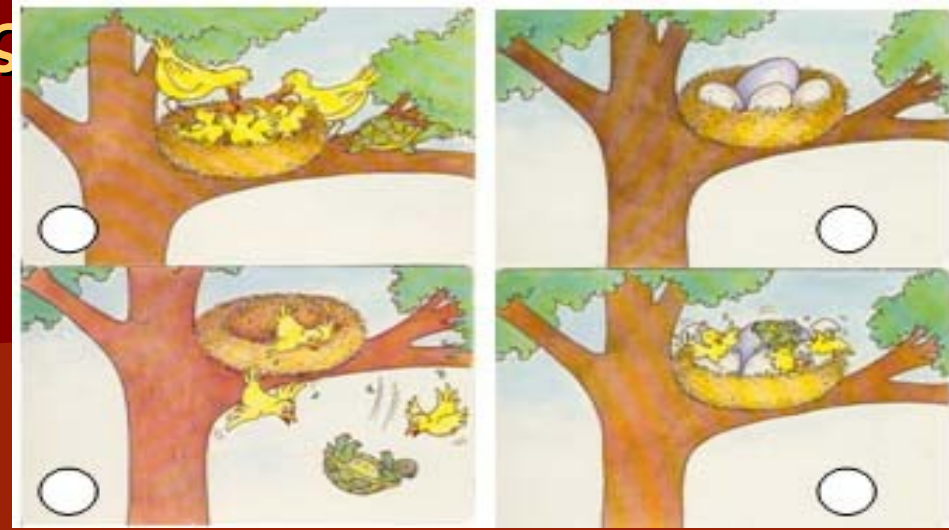

6ος βραχυπρόθεσμος στόχος

Να συζητούν

Δραστηριότητες:

1 Αφήγηση ιστορίας :
«πρώτα αυτό μετά εκείνο»

2 Προβάλλεται σε βίντεο πώς ένα παιδί παίρνει πρωτοβουλία και ξεκινά συζήτηση με συνομήλικο που συναντά στην παιδική χαρά. Δραματοποίηση της συζήτησης και στη συνέχεια προτροπή και καθοδήγηση των μαθητών να ξεκινήσουν συζήτηση ή με συμμαθητές τους από τις άλλες τάξεις στο διάλειμμα ή με συνομήλικους τους στην παιδική χαρά.

7ος **βραχυπρόθεσμος στόχος:** Να χρησιμοποιούν διαφορετικούς κοινωνικούς κανόνες σε διαφορετικές κοινωνικές καταστάσεις

Δραστηριότητες:

1 Πριν την επίσκεψη σε κάποιο καινούργιο χώρο γίνεται συζήτηση των κοινωνικών κανόνων

π.χ. στο θέατρο :

να περιμένουν στη σειρά για να βγάλουν εισιτήριο, να δείξουν το εισιτήριο και στη συνέχεια να περιμένουν να τους δείξουν τη θέση τους, να παρακολουθούν το έργο χωρίς να μιλάνε.

2 Δραματοποίηση της κοινωνικής κατάστασης στο πλαίσιο θεατρικού παιχνιδιού.

8ος βραχυπρόθεσμος στόχος: Να σέβονται τους ιδιωτικούς χώρους των άλλων

Δραστηριότητες:

- 1 Ο εκπαιδευτικός εξηγεί με προφορικά και οπτικά μέσα, ποιοι είναι οι ιδιωτικοί χώροι των άλλων και ότι πρέπει να σέβονται αυτούς τους χώρους. (π.χ. να χτυπούν σε κλειστές πόρτες, να μην ανοίγουν ξένα συρτάρια).
- 2 Ο εκπαιδευτικός μαζί με τους μαθητές εφαρμόζουν τη συμπεριφορά στο γραφείο του διευθυντή, σε άλλες αίθουσες, κ.λ.π.
- 3 Καθοδηγεί τους μαθητές στην καθημερινότητα της σχολικής ζωής να σέβονται τους ιδιωτικούς χώρους ή τα προσωπικά αντικείμενα των άλλων (π.χ. να μην ανοίγουν τις τσάντες των συμμαθητών τους).

Β' ΜΕΡΟΣ

ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Μακροπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να
αναπτύξουν επαρκείς κοινωνικές
δεξιότητες

Α' Περιοχή : Συναισθήματα & Αισθήματα

1^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος:

Οι μαθητές να αναγνωρίσουν και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους

Δραστηριότητες:

1 Οι μαθητές παρατηρούν εικόνες με πρόσωπα που εκφράζουν διάφορα συναισθήματα

2 Οι μαθητές **χορεύουν** με τη μουσική. Μόλις σταματά η μουσική, ο εκπαιδευτικός λέει ένα συναίσθημα και κάνουν το «**άγαλμα**», το οποίο νιώθει αυτό το συναίσθημα χρησιμοποιώντας όλο το σώμα.

3 Ζωγραφίζουν σε χρωματιστό χαρτόνι ένα χαρούμενο πρόσωπο από τη μια μεριά και ένα λυπημένο από την άλλη. Σε κάθε πλευρά γράφουν αντίστοιχες λέξεις.

4 Γράφουν προτάσεις που ν' αρχίζουν με τα γράμματα της λέξης «ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ».

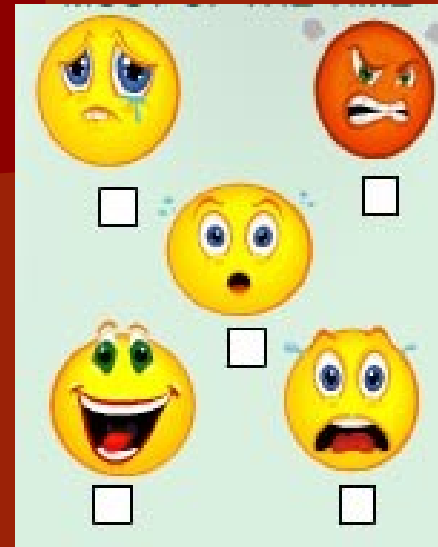

2^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να αντιμετωπίσουν έντονα συναισθήματα

Δραστηριότητες:

1 Δείχνουν στο διπλανό τους ένα συναίσθημα με την έκφρασή του κι αυτός το μεταβιβάζει στο διπλανό του. Όταν ο εκπαιδευτικός λέει «αλλαγή», μεταβιβάζουν άλλο συναίσθημα.

2 Συζητούν κι έπειτα αισθητοποιούν πώς αισθάνονται μετά από αυτό.

3 Ο εκπαιδευτικός δίνει σε κάθε ομάδα από μια **κάρτα έντονων συναισθημάτων** (θυμός, αγάπη, χαρά, ζήλια, λύπη, φόβος) και σκέφτονται όλα τα παιδιά μαζί μια ιστορία που να ταιριάζει με την κάρτα τους. Τις γράφουν και τις διαβάζουν στις άλλες ομάδες.

■ **3^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος:** Οι μαθητές να επιλύουν τις διαφωνίες τους με ηρεμία

■ **Δραστηριότητες:**

1 Οι μαθητές σε ζευγάρια **ξεκινούν** ευγενικά έναν **διάλογο**: «*Τι όμορφη μέρα που είναι!*» και «*Όχι, δεν είναι!*»

Σιγά σιγά διαφωνούν, τσακώνονται, αλλάζει ο τόνος και το ύψος της φωνής τους, χωρίς να αγγίζει ο ένας τον άλλο. Σταδιακά χαμηλώνουν τους τόνους και γυρίζουν στον κανονικό.

2 Οι μαθητές συζητούν με τον εκπαιδευτικό:

□ Πότε θυμώνουν

□ Τι κάνουν όταν θυμώνουν

□ Πώς μπορούν να λύσουν ειρηνικά τις διαφωνίες τους

3 Παίζουν με τα φανάρια.

Αν έρθουν σε σύγκρουση με κάποιον και θυμώσουν, θα θυμούνται... το φανάρι.

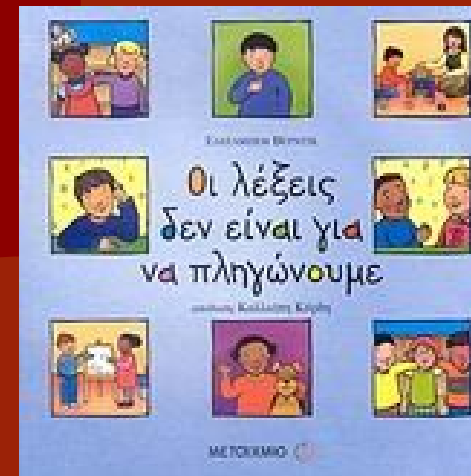
Μόλις θυμώνουν, **κόκκινο-σταματώ**, **πορτοκαλί-σκέφτομαι ήρεμα**, **πράσινο-συνεχίζω να μιλώ**.

4 Χωρισμένοι σε ομάδες παίρνουν από μια κάρτα που γράφει μια **αιτία διαφωνίας** και από κάτω γράφουν μια **αρνητική-νευρική** και μια **θετική-ήρεμη** απάντηση.

5 Αξιοποίηση των βιβλίων: «Οι λέξεις δεν είναι για να πληγώνουμε» και «Τα χέρια δεν είναι για να δέρνουμε» και παρουσίαση τους στην τάξη:

- ▣ Οι λέξεις είναι για να **επικοινωνούμε**.
Ομαδοποίηση λέξεων ή φράσεων ανάλογα με τη χρήση τους.
- ▣ Ψάχνουν λέξεις ή φράσεις που **πληγώνουν**.
- ▣ Συζήτηση για τα **συναισθήματα** που προκαλούν οι λέξεις τους.
- ▣ Άλλοι τρόποι **επικοινωνίας** (σώμα, κινήσεις).
- ▣ Πώς μπορούμε να **αντισταθούμε** (σε άσχημες λέξεις, σε βρισιές, σε προσβολές, κτλ.).
Η ασπίδα μου.
- ▣ **Καταγραφή** πραγμάτων για τα οποία είναι τα χέρια (γίνεται προβολή της σελίδας 8 του παραμυθιού).

- ▣ **Συζήτηση:** τι κάνει τους ανθρώπους να θέλουν να χτυπήσουν (όταν είναι θυμωμένοι, απογοητευμένοι, ...)
- ▣ Υπάρχουν **άλλοι τρόποι αντίδρασης**; Καταγραφή-συζήτηση. Ενδεικτικοί τρόποι αντίδρασης. **Καταγραφή τοποθέτηση στην τάξη.**
- ▣ Συνέχεια **παράλληλα με το βιβλίο.** Τα χέρια είναι για να παίξουμε, για να ζωγραφίσουμε, για να χορέψουμε, κ.τ.λ.
- ▣ Κάθε παιδί ετοιμάζει καρτέλα με **σχέδιο και λεζάντα:** «Τα χέρια είναι για να ...».
- ▣ Φτιάχνουν χέρια και τα ενώνουν σε **αλυσίδα – συνεργασία.**

4^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να καταλάβουν ότι κάποτε όλοι χάνουν κάτι ή κάποιον και τότε είναι φυσιολογικό να νιώθουν πόνο, θλίψη, στενοχώρια

Δραστηριότητες:

- 1 Οι μαθητές σκέφτονται κάτι που έχασαν κάποτε και **μιμούνται** το γεγονός εκφράζοντας τα συναισθήματά τους με όλο τους το σώμα.
- 2 Χωρίζονται σε ομάδες με ονομασίες φρούτων ή ζώων και **συμπληρώνουν τις απαντήσεις** στις παρακάτω ερωτήσεις.
 - ▣ Τι μπορώ να κάνω αν χάσω κάτι;
 - ▣ Τι να πω για να βοηθήσω κάποιον άλλον που έχασε κάτι ή κάποιον;
 - ▣ Σε ποιον μπορώ να πάω για να με βοηθήσει;
 - ▣ Τι να πω για να βοηθήσω κάποιον άλλον που έχασε κάτι ή κάποιον;

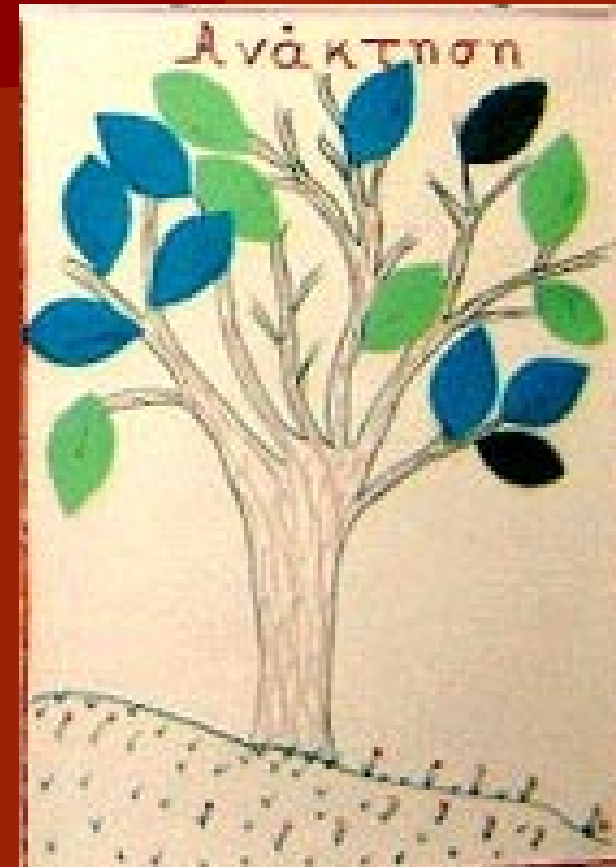

3 Οι μαθητές χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες.

Η πρώτη ομάδα κόβει φύλλα από χαρτόνι και τα κολλάει στο δέντρο που γράφει: «Όταν χάνω κάτι, νιώθω...» και γράφουν πάνω στα φύλλα **συναισθήματα της απώλειας**.

Η δεύτερη ομάδα τα κολλάει στο δέντρο που γράφει: «Όταν ξαναβρίσκω ό,τι έχασα, νιώθω...» και γράφουν πάνω στα φύλλα **συναισθήματα ανάκτησης**.

Οι άλλες δύο ομάδες κόβουν λουλούδια από χρωματιστά χαρτιά και γράφουν στα πέταλα τα συναισθήματα της απώλειας και σε άλλα λουλούδια τα συναισθήματα της ανάκτησης.

Β' Περιοχή: Οι μαθητές και οι σημαντικοί «άλλοι»

1^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Να αναγνωρίσουν ότι ο καθένας τους είναι ένας ξεχωριστός άνθρωπος

Δραστηριότητες:

1 Οι μαθητές σε κύκλο συζητούν για το όνομά τους, αν ξέρουν γιατί βαφτίστηκαν έτσι και ανακαλύπτουν τη διαφορετικότητά τους.

2 Παίζουν με το μαγικό καθρέφτη.

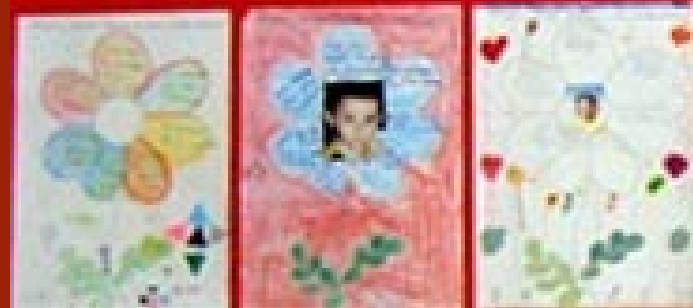

3 Συμπληρώνουν στα πέταλα ενός ζωγραφισμένου λουλουδιού τα εξής:

- ▣ Πώς είμαι
- ▣ Τα αγαπημένα μου πρόσωπα, πράγματα, παιχνίδια, φαγητά, χρώματα
- ▣ Τι επιθυμώ
- ▣ Στον ελεύθερό μου χρόνο...

«Εγώ ένας ξεχωριστός άνθρωπος»

Η μοναδικότητά μου

Στο κέντρο του λουλουδιού **κολλάνε** τη **φωτογραφία τους** και με δακτυλομπογιές αφήνουν στα φύλλα τα **δακτυλικά τους**

αποτυπώματα.

3 Γράφουν «Μπορώ να ...» και «Θα ήθελα να ...» σε χάρτινα φύλλα δέντρου και τα κολλάνε πάνω στα δέντρα.

4 Αναλαμβάνουν μια εξωσχολική δραστηριότητα π.χ. να τακτοποιούν το δωμάτιό τους για μια ολόκληρη εβδομάδα.

5 Σε ατομικό χαρτόνι διπλωμένο στη μέση γράφουν περιπτώσεις που νιώθουν ωραία και περιπτώσεις που νιώθουν άσχημα.
Νιώθω ωραία, όταν μου λένε...
Νιώθω άσχημα όταν ...

6 Καταγράφουν τα ατομικά χαρακτηριστικά τους στη «συνταγή του εαυτού μου»

Όταν παίρνω άριστα νιώθω χαρά!

Νιώθω έκπληξη όταν βλέπω ένα δώρο!

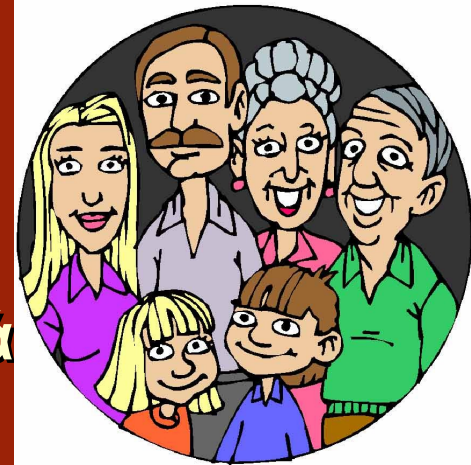

3^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Να καταλάβουν ποιοι είναι οι ξεχωριστοί άνθρωποι στη ζωή τους

Δραστηριότητες:

- 1 Συζητούν για το ξεχωριστό πρόσωπο στη ζωή τους και τα χαρακτηριστικά του.
- 2 Ζωγραφίζουν τα αγαπημένα τους πρόσωπα και τα προβάλλουν σε έκθεση ζωγραφικής.
- 3 Σε δύο χαρτονένιες καρδιές διπλωμένες στη μέση και βαλμένες τη μία μέσα στην άλλη, γράφουν στην εσωτερική τα πολύ ξεχωριστά πρόσωπα και στην εξωτερική τα ξεχωριστά.
- 4 Παίρνουν συνέντευξη από ένα ξεχωριστό άτομο ο καθένας και μαθαίνουν για τα ενδιαφέροντά του, τα χόμπι του, κ.ά.

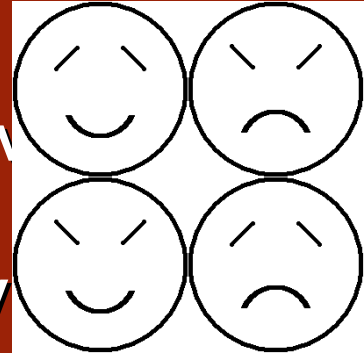

4^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Να καταλάβουν το ρόλο τους στην οικογένεια και στις άλλες σχέσεις

Δραστηριότητες:

1 Συζήτηση με τους μαθητές:

- Τι κάνει τους ξεχωριστούς τους ανθρώπους να χαίρονται ή να λυπούνται.
- Τι κάνουν οι ξεχωριστοί τους άνθρωποι όταν χαίρονται ή όταν λυπούνται.

2 Συμπληρώνουν καρτέλες με τίτλο «**Είμαι ξεχωριστός/ή επειδή ...**». Συμπληρώνουν τρεις λόγους. Ο διπλανός τους γράφει έναν ακόμη και στο σπίτι ζητούν από τα αγαπημένα τους πρόσωπα να γράψουν έναν επιπλέον. Διακοσμούν την καρτέλα τους όπως επιθυμούν.

3 Κάνουν μια συμφωνία με τον εαυτό τους για κάποια άσχημη συνήθεια που θέλουν να αλλάξουν. Η συμφωνία αυτή γράφεται σε κατάλληλο πλαίσιο και ισχύει όχι μόνο για το σχολείο αλλά και για το σπίτι.

ΚΑΡΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΟΥ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΩ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ
ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ:
ΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ:

ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΟΥ

ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

5ος βραχυπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να συνεργάζονται

Δραστηριότητες:

- 1 Αποφασίζουν μια ορισμένη μέρα να παίρνουν **πρωινό στο σχολείο**. Χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνει η κάθε ομάδα να φροντίσει τα σχετικά.
- 2 Στο τέλος **καθαρίζουν και τακτοποιούν το χώρο**.

3 Κατασκευάζουν πινακίδες που αφορούν θέματα ασφάλειας. Τις τοποθετούν σε διάφορα σημεία του σχολείου, ώστε να τις βλέπουν όλα τα παιδιά.

4 Με αφορμή κάποιο μικροατύχημα στο προαύλιο του σχολείου γράφουν γράμμα και το στέλνουν με «το ταχυδρομείο της αγάπης» σε συμμαθητή τους που είχε ατύχημα.

5 Κατασκευάζουν σχετική αφίσα και την κολλάνε σε κεντρικό σημείο του σχολείου.

(Σε όλες τις παραπάνω δραστηριότητες γίνεται καταμερισμός εργασίας.)

6 Κατασκευάζουν την «αφίσα της παρέας»

6 Μετά από συζήτηση δραματοποιούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ομαδικής και της ατομικής εργασίας.

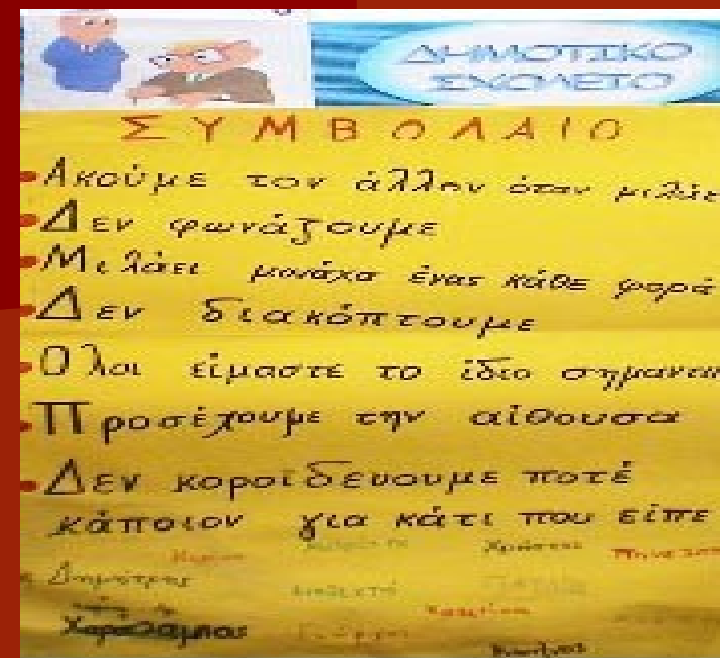
7 Ζωγραφίζουν τα συναισθήματα που νιώθουν όταν συνεργάζονται και γράφουν το όνομά τους στο συμβόλαιο της δυνατής ομάδας

8 Αποφασίζουν για τους κανόνες συνεργασίας και τους γράφουν σε χαρτόνι με τον τίτλο:

Οι κανόνες –συμβόλαιο της ομάδας

9 Παρουσίαση και επεξεργασία του «Τριγωνοψαρούλη»

10 Δημιουργούν τον κώδικα της τάξης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που τυχόν προκύψουν.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

- Μοιραζόμαστε πράγματα.
- Συνεργαζόμαστε.
- Συγχωρούμε.
- Δεν κάνουμε διακρίσεις.
- Είμαστε εμπιστοί φίλοι.
- Σεβόμαστε τη γνώμη των άλλων.
- Δε βρίζουμε, δε κοροϊδεύουμε.
- Δεν υποτιμάμε τον άλλον.
- Δεν απειλούμε.
- Δε μαλώνουμε.
- Δείχνουμε αγάπη.
- Παίζουμε με όλους.
- Συμπερασεκόμαστε τους άλλους.

ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Χτυπάει το κουδούνι. Ο Φώτης θέλει να μπει πρώτος στην σειρά. Αλλά όταν πληγαί στην σειρά ήταν για σήντι οι οίσιι.

ΑΥΣΕΙΣ

Η ΧΕΙΡΟΤΕΡΗ
Να τον σπρώξει και να καθίσει.

Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ
Σε παρακαλώ μπορεί να καθίσει μαζί σου.

Γ' Περιοχή: Οι μαθητές και οι «άλλοι»

1^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους από διαφορετικές φυλές και έθνη

Δραστηριότητες

1 Συζητούν για τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν οι άνθρωποι μεταξύ τους και για το πόσο βαρετός θα ήταν ο κόσμος αν ήμαστε όλοι ίδιοι.

2 Φτιάχνουν με κολάζ «την ανθρώπινη οικογένεια».

3 Βρίσκουν πόσες διαφορετικές ομάδες και εθνικότητες ζουν στην περιοχή τους και τα κοινά και τις διαφορές που έχουν με τα άλλα παιδιά.

4 Παρουσίαση του παραμυθιού της Αγγελικής Βαρελά «Δώσε την αγάπη». Αναφορά μέσα από αυτό στην αποδοχή της διαφορετικότητας.

5 Ανταλλαγή ή προσφορά μεταχειρισμένων βιβλίων και παιχνιδιών

5 Προβολή της
κινηματογραφικής
ταινίας " **Happy Feet**"
που αναφέρεται στην
αποδοχή της
διαφορετικότητας.

6 Χορός στο ρυθμό της
μουσικής και των
στίχων του ποιήματος
του Γιάννη Ρίτσου «**Αν
όλα τα παιδιά της
γης**».

3 Συντάσσουν τη «Συνταγή φιλίας».

Η συνταγή της καλής φιλίας

Θα χρειαστείτε:

100 γραμμάρια αποδοχή

100 γραμμάρια κατανόηση

200 γραμμάρια στήριξη

60 γραμμάρια γενναιοδωρία

1 φλιτζάνι του τσαγιού εμπιστοσύνη

3 κουταλιές της σούπας ειλικρίνεια.

Εκτέλεση: Ανακατεύουμε απαλά σε ένα μπολ την αποδοχή, την κατανόηση και τη γενναιοδωρία. Ρίχνουμε μέσα τη στήριξη, την ειλικρίνεια και αργά αργά την εμπιστοσύνη. Όταν λιώσουν καλά όλα τα υλικά, τα βάζουμε στο ταγί και ψήνουμε σε δυνατό φούρνο για αρκετό, αρκετό ... καιρό.

Καλή επιτυχία σε όλους σας!

Το τραγούδι της φιλίας

Δεν έχεις πού να ζεσταθείς
δανείσου την καρδιά μου.

Δεν έχεις πού να κοιμηθείς
δανείσου την αγκαλιά μου.

Δεν έχεις πού να κρατηθείς
δανείσου τον ώμο μου.

Δεν έχεις πού να αγαπηθείς
δανείσου την ψυχή μου.

4 Γράφουν ιστορίες και ποιήματα για δυο φίλους που τσακώνονται και με ποιο τρόπο συμφιλιώνονται.

5 Βρίσκουν τι από τα παρακάτω θα τους χρειαστεί για να διατηρήσουν τη φιλία τους.

Συζήτηση - αποδοχή - συγγνώμη - συγχώρεση
- συμφιλίωση!

6 Παρασκευάζουν το «φίλτρο της φιλίας» και στην κατσαρόλα βάζουν:

Φιλία, φίλους, εμπιστοσύνη, αγάπη, πίστη, αλήθεια, συμπόνια, συντροφιά, ευγνωμοσύνη, γαλήνη, ηρεμία, μοναξιά, συντροφιά, συνεργασία, ελπίδα, ευτυχία, σιγουριά, ευχαρίστηση, ικανοποίηση, χαρά, γέλιο, καλοσύνη.

3ος βραχυπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να καταλάβουν πόσο σημαντικό είναι για όλους τους ανθρώπους να έχουν φίλους

Δραστηριότητες:

1 Μιλούν και γράφουν για τον καλύτερό τους φίλο.

2 Κατασκευή της φανταστικής χώρας της φιλίας.

Εργασία σε ομάδες. Λίστες με πράγματα που θα έχει αυτή η χώρα, λέξεις που θα χρησιμοποιούνται, συμπεριφορές, κτλ. Ζωγραφίζουν τη χώρα αυτή.

3 Σχολιασμός εικόνων και ρητών π.χ. «Φίλος είναι...».

4 Δημιουργία καρτών «Φίλος είναι...».

5 Ανταλλαγή καρτών για τα Χριστούγεννα με άλλα παιδιά της τάξης τους.

- 6 Συνέντευξη με τους γονείς τους για το δικό τους καλύτερο φίλο.
- 7 Κατασκευή φανταχτερής διαφήμισης, για να πείσουν τους άλλους να τους προτιμήσουν για φίλους.
- 8 Το δεντράκι της φιλίας: καταγράφουν σε χάρτινο φρούτο τι σημαίνει φιλία και το κρεμάνε στο δεντράκι.
- 9 Πρόσκληση φιλίας.
- 10 Πανδοχείο της φιλίας: Καταγράφονται τα ονόματα των παιδιών που παρουσιάζουν φιλική συμπεριφορά κατά τη διάρκεια της ημέρας ή εβδομάδας (καρτέλα αναρτημένη στην τάξη)
- 11 Αλληλογραφία και συναντήσεις με παιδιά από άλλα σχολεία.
- 12 Ημερολόγιο φιλίας

13 Παροιμίες για τη φιλία

*Δείξε μου το φίλο σου να σου που ποιος είσαι
Αν δεις ένα φίλο χωρίς χαμόγελο,
δωσ' του ένα από τα δικά σου.
Κανένας άνθρωπος δεν είναι αποτυχημένος
όταν έχει φίλους.*

Δεν υπάρχει καλύτερη επένδυση από τη φιλία.

*Αν έχεις τέτοιους φίλους,
τι τους θέλεις τους εχθρούς.*

Οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους.

*Το να περπατάς με ένα φίλο στο σκοτάδι είναι
καλύτερο από να περπατάς μόνος στο φως.*

Ο καλός φίλος στην ανάγκη φαίνεται.

*Παλιός εχθρός φίλος δε γίνεται.
Όποιος ψάχνει για φίλους χωρίς κανένα ελάττωμα,
μένει χωρίς φίλους.*

Αγάπα το φίλο σου με τα ελαττώματά του.

14 Συγγραφή παραμυθιών με θέμα τη φιλία.

Ένας πολύτιμος φίλος

Το λάθος της τίγρης

Μια φορά κι ένα καιρό σε μια ζούγκλα, ζούσε μια τίγρης και ένα λιοντάρι. Ήταν δύο πολύ καλοί φίλοι.

Μια μέρα έτρεχαν σαν αστραπές ώσπου...

(λιοντάρι) - Έι! Έριξες λάσπες στο πρόσωπό μου!

(τίγρης) - Δεν φταίω εγώ που εσύ δεν μπορείς να με προσπεράσεις!

(λιοντάρι) - Και τότε ποιος φταίει απρόσεκτε;

Κι έτσι οι δύο φίλοι έμειναν για μέρες χωριστοί.

Όσπου μια μέρα συναντήθηκαν στο κέντρο της ζούγκλας.

(λιοντάρι) - Μμμ, εσύ πάλι! Πρόσεχε μην πέσεις από τον γκρεμό.

(τίγρης) - Δεν είμαι τόσο απρόσεκτος.

(λιοντάρι) - Απρόσεκτος δεν είσαι, ικανός να το κάνεις είσαι.

(τίγρης) - Σε προκαλώ σε ένα αγώνα. Όποιος νικήσει θα έχει δίκιο.

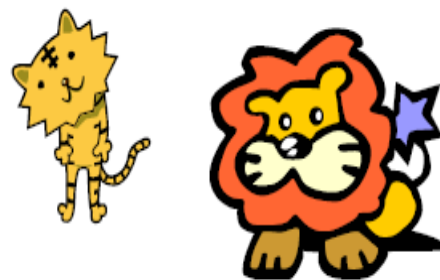
(λιοντάρι) - Αποκλείεται να έρθω σε αυτόν τον αγώνα, θα πέσεις από τον γκρεμό και θα με φταίξουν.

Η τίγρης δεν αντέξε και αρχισε να φωνάζει. Πήγε στο σπίτι του πολύ θυμωμένος. Πιερασε ένα βραού και ο τίγρης σκέφτηκε το λάθος του και πήγε να ζητήσει συγγνώμη.

(τίγρης) - Συγγνώμη λιοντάρι, εγώ έφταιγα. Θέλεις να ξαναγίνουμε φίλοι;

(λιοντάρι)- Και βέβαια θέλω να ξαναγίνουμε φίλοι!

Κι έτσι οι δύο φίλοι έμειναν ενωμένοι για πάντα και έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Το κοριτσάκι και τα βιβλία

Μια φορά κι ένα καιρό ήταν μια γυναίκα που ζούσε σε ένα σπιτάκι με τον άντρα της.

Όμως παραπονιόντουσαν γιατί δεν είχαν ένα γλυκό παιδάκι.

Μια απίστευτη ημέρα η γυναίκα γέννησε το παιδί που ονειρευόταν. Ήταν ένα κοριτσάκι! Η μητέρα χάρηκε πολύ. Το παιδί μεγάλωσε και πήγαινε σχολείο. Αποφάσισαν να το ονομάσουν Μαριάννα. Δεν είχε φίλους. Μόνο ένα σκυλάκι και τα βιβλία της. Όλη μέρα διάβαζε κι έλεγε:

“ Ουφ! Βαριέμαι, θέλω κάποιους φίλους. ”

Την άλλη μέρα που πήγε σχολείο προσπάθησε να βρει φίλους. Κι όλο έλεγε:

“ Θέλεις να γίνεις ο καινούριος μου φίλος; ”

Όλοι της έλεγαν “ όχι! “. Τότε έμεινε μόνη της για πολύ ακόμα.

Ένα χειμώνα βρήκε μια παρέα που ήθελε φίλους. Έτσι έγινε μέλος της ομάδας τους. Ήταν με τον Μάριο, την Κατερίνα και τη Χριστίνα.

“ Γεια!! Είμαι η Μαριάννα. Χαίρομαι που σας γνωρίζω. ”

“ Κι εμείς χαιρόμαστε που σε βλέπουμε. Εγώ είμαι η Κατερίνα. ”

“ Το όνομά μου είναι Μάριος. ”

“ Ονομάζομαι Χριστίνα. Θέλετε να παίξουμε κρυφτό; ”

“ Ναι πολύ καλή ιδέα. ” είπε η Κατερίνα.

Έτσι έπαιξαν όλοι μαζί κι έμειναν φίλοι για πάντα.

4^{ος} βραχυπρόθεσμος στόχος: Οι μαθητές να διαπιστώσουν τις ικανότητες, τις δυσκολίες, τα συναισθήματα των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες

Δραστηριότητες:

- 1 Συζητούν για τις ικανότητες, τις δυσκολίες και τα συναισθήματα των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες.
- 2 Ζωγραφίζουν το περίγραμμα του χεριού τους σε χαρτόνι και το κόβουν
Γράφουν στη χάρτινη παλάμη τις ικανότητες τις δυσκολίες τα συναισθήματα των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες.
- 3 Γράφουν μια ιστορία για ένα φίλο τους που έχει ειδικές ανάγκες.

4 Συμπληρώνουν σχετικά φύλλα εργασίας.

Φύλλο εργασίας

1. Τι λέει το παιδί;.....

2. Τρόβηξε μια γραμμή με το μολύβι σου

δυσκολία στη μάθηση

κινητικά

τυφλός

κωφός

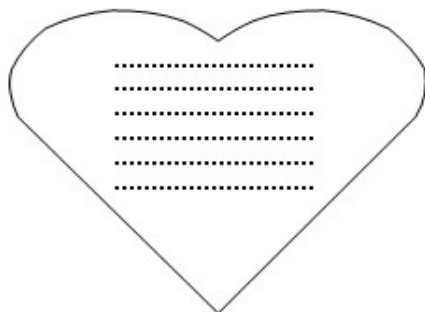
3. προσωμοίωση

3. Χρωμάτισε τα συναισθήματα

που νιώθουν τα άτομα με Α
και γράψε μέσα στην καρδούλα

χαρά λύπη στενοχώρια θυμό

άγχος άβολα καλά

4.. Ζωγραφίστε το πρόσωπο ενός παιδιού με ειδικές ανάγκες όταν το σεβόμαστε και βοηθάμε

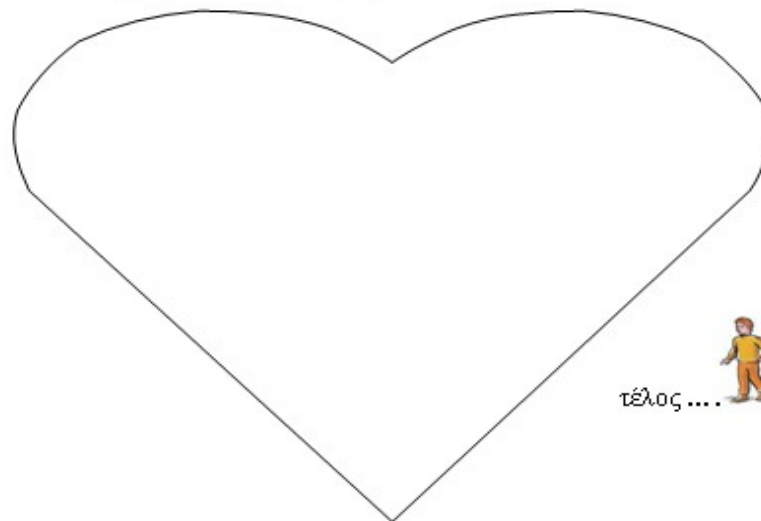

το κοροϊδεύουμε

6. Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε εμείς στο σχολείο: (προφορικά)
Μαθητές - Δάσκαλοι

7. Ζωγραφίστε ή γράψτε μέσα στην καρδιά ότι θέλετε για τα Άτομα με ειδικές ανάγκες

τέλος

Φύλλο εργασίας

1. Κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες - αναπηρίες (ΑμεΑ)

Άτομα με ειδικές ανάγκες-αναπηρίες	Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν

2. Να λύσετε την παρακάτω άσκηση (προσομοίωση Ν.Υ)

** Θεωρούμε την εξίσωση $(2\lambda^2 + \lambda - 3) x - (\lambda^2 + \lambda - 2) y - 5\lambda^2 - 3\lambda + 8 = 0$ (1)
Για ποιες τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ η (1) παριστάνει ευθεία;

3. Χρωμάτισε τα συναισθήματα που νιώθουν τα ΑμεΑ

- στενοχώρια
- αμηχανία
- θαυμασμό πίεση
- έκπληξη γαλήνη
- απόρριψη ελευθερία
- άνεση ξεγνοιασιά
- ντροπή ευτυχία
- αβεβαιότητα θαυμασμό
- άβουλα δυσφορία
- δυστυχία παράπονο
- ανασφάλεια όμορφα
- περιφρόνηση
- άγχος τρυφερότητα
- πόνος λύπη
- σφιξίμο μελαγχολία
- δειλία
- περιέργεια
- λύπη
- μίσος θυμό
- οργή
- οχ

Κρυπτόλεξο (βρες τα κρυμμένα συναισθήματα των ΑμεΑ)

Κ	Α	Π	Α	Ι	Σ	Ι	Α	Δ	Υ
Ο	Φ	Ο	Τ	Κ	Τ	Α	Γ	Ν	Α
Π	Ψ	Ν	Φ	Ω	Ε	Ι	Χ	Ξ	Μ
Τ	Α	Ο	Ρ	Α	Ν	Β	Ο	Β	Η
Λ	Υ	Π	Η	Χ	Ο	Σ	Σ	Τ	Χ
Μ	Ε	Λ	Α	Γ	Χ	Ο	Λ	Ι	Α
Ε	Κ	Λ	Ω	Υ	Ω	Ζ	Ξ	Ο	Ν
Α	Β	Ο	Λ	Α	Ρ	Β	Θ	Ε	Ι
Α	Π	Ε	Λ	Π	Ι	Σ	Ι	Α	Α
Ε	Μ	Μ	Ο	Ν	Α	Ξ	Ι	Α	Σ

4. Τι σκέφτονται τα ΑμεΑ όταν νιώθουν έτσι?

.....

5. Εδώ τι άλλαξε?

.....

6. Εμείς με τη στάση μας τι μπορούμε να τους επηρεάσουμε?

αρνητικά

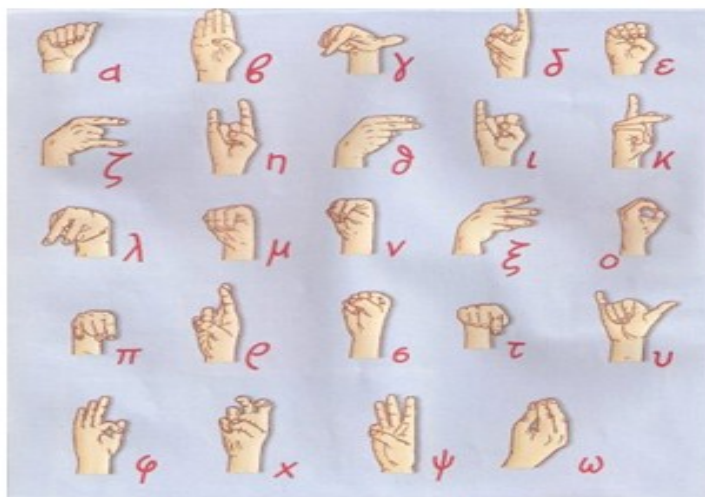
.....

θετικά

.....

Κοιτάξτε το
αλφάβητο της
νοηματικής και πείτε
«Σέρρες»

Κοιτάξτε το αλφάβητο Braille και γράψτε «αγάπη»

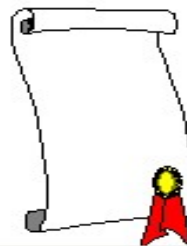
α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν
⠁	⠃	⠅	⠇	⠉	⠊	⠋	⠌	⠍	⠎	⠏	⠑	⠒
ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω		
⠗	⠕	⠖	⠘	⠙	⠚	⠛	⠝	⠞	⠟	⠠		

5. Συμπληρώστε το παρακάτω ποίημα (αφιέρωση στα ΑμεΑ)

Δεν ήξερα πως _____

ούτε _____

μα τώρα _____

Ευχαριστώ για την υπομονή
σας!!!

